

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *18 «Виробництво та технології»*

Код та найменування спеціальності *181 «Харчові технології»*

Освітньо-професійна програма *«Технологічна експертиза та безпека харчової продукції»*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 181 «Харчові технології»

«15» грудня 2023 р. протокол №3

1. Загальна інформація

Кафедра: [Філософії і права](#)
Викладач: Ботіка Тетяна Степанівна, доцент,
 доцент кафедри філософії і права,
 кандидат історичних наук

[Профайл](#)

Контакти:
 sfpkafedra@gmail.com
 048-712-40-61

Освітній компонент викладається на **1** курсі у **1** семестрі

Кількість: кредитів – 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	16	14
заочна	8	4	4
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 82

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Історія України та української культури» є складовою гуманітарної підготовки бакалаврів. Їй належить важлива роль в системі сучасної освіти. Освітній компонент покликаний допомогти майбутньому спеціалісту з вищою освітою знати основні історичні події, факти, явища, закономірності історичного процесу, підвищити рівень історичної свідомості і політичної культури. Вивчення освітнього компоненту безпосередньо впливає на формування наукового світогляду і загальної культури, дає можливість здобувачам освіти глибше усвідомити своє місце у навколишньому світі, виразніше відчувати значення своєї майбутньої праці і можливі шляхи її вдосконалення.

Освітній компонент «Історія України та української культури» базується на знаннях, отриманих здобувачем з попередніх знань в результаті вивчення шкільних дисциплін «Історії України» та «Всесвітня історія», є необхідним для вивчення освітніх компонент «Українська мова професійного спрямування» і «Філософія сталого розвитку та основи права».

3. Мета освітнього компоненту

Предметом освітнього компоненту «Історія України та української культури» є тенденції формування і розвитку людського суспільства та його культури на території України з найдавніших часів до сьогодення. **Метою** викладання освітнього компоненту «Історія України та української культури» є створення цілісного уявлення про історичний розвиток українського народу, сприяння формуванню історичної свідомості майбутніх спеціалістів, усвідомленню нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, вихованню громадянського патріотизму, відповідальності за долю України.

Завданнями вивчення освітнього компоненту «Історія України та української культури» є поглиблення системи знань з вітчизняної історії, формування навичок критичного осмислення історичної інформації, роботи з джерелами і літературою, вироблення власного ставлення до подій минулого, вміння застосовувати набуті знання з історії для самостійної орієнтації в суспільно-політичних подіях.

В результаті вивчення здобувач освіти повинен

знати: основні історичні факти, події, явища, які відбувалися в українській історії, хронологію подій, сутність проблем етногенезу українського народу, становлення та розвитку української державності, соціально-політичних процесів в Україні, історичних особистостей та їх вплив на перебіг історичного розвитку, сутність феномену української культури як ключової сфери суспільної свідомості, головні напрями розвитку української культури;

вміти: користуватися історичними джерелами та літературою; аналізувати історичні факти, події, процеси, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; користуватися понятійним апаратом навчальної дисципліни; проводити аналогії, давати порівняльні характеристики історичних періодів, політичних подій, особливостей суспільного розвитку тощо; орієнтуватися в соціальних і політичних явищах та процесах, що відбувалися на українських землях від давнини до сьогодення, аналізувати український етнонаціональний культурний простір.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Менеджмент» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти за спеціальністю 181 «Харчові технології»](#) та [Освітньо-професійній програмі «Технологічна експертиза та безпека харчової продукції» підготовки бакалаврів](#).

Загальні компетентності:

K13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

K14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПР26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

ПР27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. «Періодизація та головні етапи формування української державності. Розвиток української культури в контексті еволюції світової цивілізації»			
1	Моральні, культурні, наукові цінності та досягнення українського суспільства. Історичні етапи розвитку історії України. Давньоруський період української історії (IX – XIII ст.).	2	0,5

2	Запорізька Січ. Українська національно-визвольна війна середини XVII ст.	2	0,5
3	Ліквідація української автономії. Україна у складі Російської та Австрійської імперій.	2	0,5
4	Витоки, досягнення та різноманіття української культури. Етнокультурні процеси в Україні.	2	0,5
	Разом за змістовним модулем 1	8	2
Змістовний модуль 2. «Історія української державності XX ст., проголошення незалежності України та її подальший розвиток»			
1	Україна на початку XX ст. та у роки Першої світової війни. Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	2	0,5
2	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).	2	0,5
3	Україна у роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	2	0,5
4	Соціально-політичне життя України у 1945 – 1991 рр. Проголошення незалежності та подальший розвиток України. Основні тенденції забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної та правової держави.	2	0,5
	Разом за змістовним модулем 2	8	2
	Разом за ОК:	16	4

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Установче заняття. Розуміння історії України та закономірностей її розвитку. Стародавня історія України.	2	1
2	Виникнення українського козацтва. Заснування Запорізької Січі. Визвольна боротьба українського народу 1648 – 1676 рр.	2	0,5
3	Становище в Україні на початку XX ст. Особливості революції 1905 – 1907 рр. Перша світова війна (1914 – 1918 рр.). Українська національно-демократична революція 1917 – 1920 рр.	2	0,5
4	Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).	2	0,5
5	Становище України у 1945 – 1991 рр. Проголошення державної незалежності та розвиток суверенної України.	2	0,5
6	Культура Київської Русі. Етнокультурні процеси XIV – XIX ст.	2	0,5
7	Українська культура XX ст. Основні тенденції сучасного розвитку культури України.	2	0,5
	Всього за ОК:	14	4

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання матеріалу за теоретичними питаннями ОК (тематика практичних занять представлена в методичних вказівках до практичних робіт)	25	24
2	Написання реферату з теоретичних питань ОК (перелік тем наведено в методичних вказівках до практичних робіт)	20	24
3	Розв'язання тестів	15	34
	Всього за ОК:	60	82

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи (тестування);
- вивчення і захист окремих тем практичних робіт;
- усне опитування;
- тощо.

Підсумковий контроль – **екзамен**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. «Періодизація та головні етапи формування української державності. Розвиток української культури в контексті еволюції світової цивілізації»		
Практичні роботи*	8	4
Самостійна робота*	17	21
Тестування*	10	10
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовний модуль 2. «Історія української державності XX ст., проголошення незалежності України та її подальший розвиток»		
Практичні роботи*	6	4
Самостійна робота (у вигляді індивідуальних завдань)*	19	21
Тестування*	10	10
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30,0	30,0
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи) для денної та заочної форм навчання

1,5-2 балів	<i>На практичному занятті надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
1,2-1,4 балів	<i>На практичному занятті при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
1,1-1,3 балів	<i>На практичному занятті відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
1,0-1,2 балів	<i>На практичному занятті відповіді неповні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-0,9	<i>На практичному занятті дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування:

9,0-10,0	<i>90 – 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
8,0-8,9	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	дуже добре
7,0-7,9	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	добре
5,0-6,9	<i>35 – 59% правильних відповідей</i>	достатньо
0-4,9	<i>0– 35% правильних відповідей</i>	незадовільно

Самостійна робота

Бали			Критерії оцінювання	Оцінка
денна		заочна		
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ1, ЗМ2		
15,0-17,0	16,6-19,0	18,6-21,0	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	відмінно
12,6-14,9	14,1-16,5	15,6-18,5	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, але при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
10,1-12,5	11,1-14,0	12,6-15,5	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	добре
6,0-10,0	6,6-11,0	7,6-12,5	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені грубі помилки</i>	достатньо
0-5,9	0-6,5	0-7,5	<i>Самостійна робота не відпрацьована, дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, інтерактивні методи навчання (робота в малих групах, кейс-метод, мозковий штурм, проєктний метод).

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними даними, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування).

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Бойко О.Д. Історія України [Текст]: підручник / О.Д. Бойко. – 8-ме вид. – Київ: Академія, 2021. – 640 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1967492>

2. Методичні вказівки до самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Історія України та української культури» [Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання; Одеса, 2020. – 17 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1328425>

3. Methodical instructions for individual work on the discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture» for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska; Responsible for the issue A. Solovey; Department of Sociology, Philosophy and Law. – Одеса, 2021. – Електрон. текст. дані: 27 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1601240>

4. Methodical instructions for seminars on the discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture» [Електронний ресурс]: for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska; Responsible for the issue A. Solovey; Department of Sociology, Philosophy and Law. – Одеса, 2021. – Електрон. текст. дані: 30 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1601188>

5. Мальовничі села України. Історії, легенди, ремесла [Текст] / Ю. Савостіна, В. Максина. – Київ: МІУ Продакшн, 2020. – 120 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2135416>

Додаткові:

1. Мальовничі села України. Історії, легенди, ремесла [Текст] / Ю. Савостіна, В. Максина. – Київ: МІУ Продакшн, 2020. – 120 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2135416>

2. Пам'ять онлайн: цікаво, доступно, достовірно [Текст]: кат. проєктів для вільного використання / Упоряд.: Н. Позняк-Хоменко, О. Полтавець; Укр. ін-т нац. пам'яті. – Київ, 2019. – 132 с.

3. Пилип Орлик і мазепинці. Джерела [Текст] / Упоряд. Т. Таїрова-Яковлева. – Київ: Вид-во Кліо, 2022. – 216 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.2059073>

4. Lecture notes on discipline «History of Ukraine and Ukrainian culture»: for students of all areas of training full-time and part-time study / A. Solovey, T. Botika, O. Mamrotska. – Odesa, 2019. – 53 р.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166374>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та вимог [роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Тетяна БОТІКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Філософії і права
Протокол від «02» грудня 2023 р. №5

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Анатолій СОЛОВЕЙ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «ТЕХНОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА
ТА БЕЗПЕКА ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ»

к.т.н., доцент, доцент кафедри
харчової хімії, експертизи та біотехнології

/ПІДПИСАНО/

Лариса ГУРАЛЬ